

[Boligministeren]

sammenhæng hermed en mere systematisk styring af byggeprocessen. I et samspil mellem byggeerhvervet, forsknings- og udviklingsinstitutioner og det offentlige blev grundlaget lagt for mere radikale ændringer i boligbyggeriets metoder og teknik. Disse ændringer kom i de efterfølgende år også det øvrige byggeri til gode.

Samtidig blev der sat ind på at forbedre byggeriet, herunder boligernes udformning, størrelse og udstyr.

Boligproblemer løst, men også nye problemer opstået

Et resultat af denne udvikling var, at en række påtrængende boligproblemer blev løst, og at den danske boligstandard, målt ved antal indbyggere pr. bolig og boligernes størrelse og kvalitet, blev en af de bedste i verden.

En så kraftig udvikling har imidlertid ikke været uden problemer. Den hurtige overgang fra håndværk til industri og anvendelse af nye og ofte uprøvede konstruktioner og materialer medførte en række senere byggeskader. Endvidere kom de nye bebyggelser undertiden til at lide af mangelfuld udbygning af infrastrukturen og manglende samspil mellem bolig, erhverv og institutioner.

Anlæg

På anlægsområdet har der været en voldsom vækst i takt med udbygningen af Danmark som et velfærdssamfund.

Svingende efterspørgsel

Bygge- og anlægserhvervet har igennem de sidste 30 år oplevet stærkt svingende efterspørgsel.

Den samlede byggevirksomhed er svinget fra cirka 3 millioner påbegyndte kvadratmeter etageareal i 1950erne til omkring 13 millioner kvadratmeter i begyndelsen af 1970erne og til de nuværende 8-9 millioner kvadratmeter.

Boligbyggeriet har ligeledes vist store svingninger. Således blev der i 1950erne påbegyndt omkring 15.000 boliger om året, først i 1970erne omkring 60.000 boliger, medens der i disse år påbegyndes 25.000-30.000 boliger om året.

Beskæftigelsen ved bygge- og anlægsvirksomhed er tilsvarende øget fra cirka 85.000

midt i 1950erne til knap 180.000 i 1970, medens den nuværende beskæftigelse ligger i størrelsesordenen 125.000 til 130.000 arbejdere og medarbejdende mestre.

*Reparation og vedligehold
Voksende område*

En drejning fra nybyggeri til om- og tilbygning samt i stigende grad reparation og vedligehold kan konstateres i de sidste 10-15 år. En stor del af reparations- og vedligeholdsvirksomheden foretages i forbindelse med boligskit, både i ejerboliger og udlejningsboliger. Også inden for erhvervenes bygningsmasse har denne form for aktivitet fået et betydeligt omfang. Dette gælder tillige ændringer i den øvrige bestående bygningsmasse.

Udviklingen førte til byggeeksport

Et yderligere resultat af den tekniske og kvalitetsmæssige udvikling har været, at dansk byggeri og byggeviden fra begyndelsen af 1970erne i stigende grad er blevet internationaliseret og byggeeksporten er steget år for år. Udviklingen i de seneste år med en stærk aktivitet på hjemmemarkedet og øget konkurrence i udlandet har medført, at eksporten er stagneret, men den udgør dog stadig omkring 10 gange så meget som i begyndelsen af 1970erne.

Uheldige flaskehalse

Presset på bygge- og anlægssektoren har med mellemrum medført flaskehalsproblemer med at sikre tilstrækkelig arbejdskraft, herunder ikke mindst i visse regionale områder arbejdskraft med de fornødne kvalifikationer. Der har til tider været så kraftigt pres på sektoren, at lønniveauet er steget mere end på det øvrige arbejdsmarked. Dette har senest gjort sig gældende i 1985-86.

Denne udvikling har for det første betydet, at der er risiko for afsmittende lønmæssige virkninger på det øvrige arbejdsmarked, hvilket skaber vanskeligheder for den økonomiske politik. For det andet indebærer den store hjemlige efterspørgsel og de relativt stignende indkomster i branchen, at det bidrag til opretning af betalingsbalancen, som kommer fra byggeeksporten, vanskeligt vil kunne fastholdes endside yderligere styrkes.